

# עטרת מרדכי



העלון השבועי להפצת תורה ברוחו של מרן הגה"צ הראשל"צ הרב מרדכי אליהו זצוק"ל

כז' כסליו ה'תשפ"ה עלון מס' 493 שבת חנוכה - פרשת מקץ

## זמני השבת:

עיר	כניסה	יציאה	ר"ת
י-ם	16:08	17:24	18:01
רחובות	16:26	17:25	17:59
חיפה	16:14	17:23	17:58
ב"ש	16:27	17:27	18:02
ת"א	16:23	17:25	17:58



בית מרדכי

נ"ש הרב מרדכי אליהו זצוק"ל

## המאמר המרכזי

מתורת מרן הראשל"צ הרה"ג מרדכי אליהו זיע"א

### מצוות חנוכה כל השנה

על כן החליטו חכמים לבטל את תקנת הציבור של כתיבת שם ה' על שטרות. היום שבו ביטלו זאת היה ג' בתשרי, ועשו אותו יום טוב.

ידוע כי המצב שכיח עד ימינו אנו, שכן על שטרות הדולר האמריקני כתוב שם ה' באנגלית, ואומר הרב "שדי חמד" ששם ה' בכל לשון - נקרא שם ה', ועל כן אסור להיכנס עמו לנוחיות אם הוא גלוי, אלא אם הוא מונח בארנק או אפילו בכיס המכנסיים, שאז מותר הדבר.

ואולם את העניין לברך איש את רעהו בשם ה' לא ביטלו חכמים, ועל כן צריך להשתדל לברך במילה "שלום" בכל השנה כולה. ומי שרגיל לברך את חבריו במילים לועזיות כמו: "היי", "ביי", "אהלן", "צ'או" וכו' - **יקפיד לומר "שלום" דווקא. ויקפיד על כך בכל ימות השנה, ובמיוחד בימי החנוכה.** זה הזמן המתאים ביותר להתחיל בכך. שבדיק בדבר שאותו ניסו היוונים למנוע מאתנו - בזה עלינו להתחזק בכל שנה ושנה בימים אלו ומהם לכל השנה כולה.

וישים לב אדם, שהתירו לאדם לומר "שלום" אפילו באמצע קריאת שמע ופסוקי דזמרה, מחמת חשיבות האמירה הזאת (סימן נו טו), אלא שלא נהגו כן.

מה שמראה עוד את חשיבותה של אמירת "שלום", היא ההלכה שאומרת שאסור לומר "שלום" בבית המרחץ ובמקומות מטונפים, כי "שלום" הוא שמו של הקדוש-ברוך-הוא. ומספרים כי בשכונת "בית ישראל" היה בלן ששמו רבי שלום, ויש שהיו קוראים לו ר' שולם, כיוון שיש להיזהר שלא לומר שם ה' בבית המרחץ.

יש להזכיר כאן את הגמרא שמשבחת את גדול התנאים שהיה בעת החורבן, רבי יוחנן בן זכאי, שאמרו עליו שמעולם לא היה אדם שהקדימו באמירת "שלום". וממנו נלמד גם אנחנו להקפיד באמירת "שלום" במאור פנים. ובמיוחד אם מישוהו בירך אותנו - אנו צריכים להשיב לו ברכה. כי הדבר הזה מחייב את כולנו, כמו שאומרת הגמרא במסכת ברכות (ו): "אמר רב הונא, כל שיודע בחברו שהוא רגיל לתן לו 'שלום' - יקדים לו 'שלום'. שנאמר: 'בְקֶשׁ שְׁלוֹם וְרַדְפוּהוּ' (תהלים לד). ואם נתן לו ולא הִחְזִיר - נקרא 'גְזֵלָן', שנאמר: 'וּאִתָּם בְּעֶרְתָּם הִקְרָם גְּזֵלַת הָעֵינִי בְּבֵיתֵיכֶם'" (ישעיה ג). לכאורה היינו שואלים, וכי מה כבר אפשר לגזול מהעני? והרי אין לו כלל רכוש! אמרו חכמינו, שזו ברכת השלום שבירך אותנו, ולא החזרנו לו שצריכים להחזיר לו במאור פנים. החובה הזאת מוטלת על כולנו, וכאמור יש לעשות זאת במאור פנים ובשמחה.

**ויהי רצון שהקב"ה ישכן שלום בינינו, ויברך את כל עמו ישראל בשלום. אמן.**

(מתוך "אביהם של ישראל" על התורה)

שתי גזירות של היוונים בוטלו בחג החנוכה. האחת היא, שגזרו היוונים לקנות לפי החודשים הלועזיים שבאותם ימים, החודשים היוונים, שעל פיהם ניהלו את המדינה ואת החיים הפרטיים של כל אדם בממלכה.

גזירה אחרת היא, שאסרו על היהודים לברך זה את זה במילה "שלום". כשיהודי היה נשאל מה שלומו, היה אסור לו לומר "ברוך השם". גם בגלל שיש לביטוי זה משמעות של שלום שבין אדם לחברו, וגם בגלל שהוא מזכיר את שמו של ה', שכן גם "שלום" הוא אחד משמותיו של הקב"ה.

הגמרא במסכת ראש השנה (י"ה) מספרת, שכאשר גברה מלכות חשמונאי וניצחו את היוונים, התקינו שיהיו מזכירים שם שמים אפילו בשטרות, וכך היו כותבים: "בשנת כך וכך ליוחנן כהן גדול לא-ל עליון". התקנה לא הייתה תקנה של חז"ל, אלא הנהגה של הציבור. אותם אנשים שנמנעו עד כה למנות לפי התאריך היהודי, לפי הדברים שחשובים לעם היהודי, לפי השנה שבה מינו את הכהן הגדול החדש, ראו מעתה ניצחון בכך שיכולים הם למנות לפי סדר החיים של העם שלהם ולא של עם אחר.

ההלכה הזאת של מניין החודשים שלא על-פי אומות העולם נקבעה להלכה שמחייבת אותנו גם כיום, להקפיד שלא להשתמש בתאריכים לועזיים. גם התאריכים הלועזיים של ימינו הם תאריכים של אומות העולם שהם מונים לחודשים על-פי שמותיהם של אלילים שונים, או מלכים של יוון ורומא שנחשבים טובים בעיניהם, אך כמובן לא בעיני עם ישראל. מה גם שהימים של הלוח שלהם מוטעים לעומת לוח השנה המדויק שלנו. והגרוע מכל הוא, שהשנה שלהם נמנית על-פי לידתו של אותו האיש, שעל-פי ההלכה נחשב לעבודה זרה.

דווקא בימי החנוכה, שבהם ניסו למנוע מאתנו את השימוש בלוח העברי, אנו צריכים לתקן את העיוות הזה. **ומי שנהוג בכל השנה להשתמש בתאריכים הלועזיים - צריך לתקן את דרכו במיוחד בימי חג החנוכה.** ואם לא עשה כן עד כה - זה הזמן המתאים ביותר להתחיל בכך.

הגמרא מספרת, כאמור, כי אותם אנשים שנמנעו מהם בכוח לברך איש את רעהו בשם ה', החליטו לברך איש את רעהו בשם ה' בכל הדמנות, עד שאפילו בשטרות היו מזכירים את שם ה'. אך המצב הזה הוליד בעיה אחרת. כששמעו חכמים על דבר זה אמרו, שכאשר השטרות הללו ייכנסו לשוק ויתחילו לסחור בהם - הם יגיעו לידי ביזיון, ואין ראוי כך לשטר שעליו כתוב את שמו של ה'.

## החיזוק השבועי

**כיצד זוכים לבנים תלמידי חכמים?**

כתוב בגמ' כל הרגיל בנר הויין לו בנים ת"ח מפרש רש"י בנר חנוכה ושבתי.

הרי מעשים שבכל יום שאנשים מדליקים נר חנוכה ואין להם בנים ת"ח?

יש לבאר שכוונת הגמ' שיהיה בהדלקה גם הידור רוחני וגם הידור גשמי. בהידור הגשמי להדליק את הנר חנוכה בצורה הכי מהודרת דהיינו ע"י שמן זית פתילות

מהודרות וכדו', וההידור הרוחנית הוא שניקה את כל המשפחה יחד בשעת ההדלקה ונשיר ונודה להקב"ה על הנסים שעשה לנו ושגמל לנו טוב, ונעשה מהמצוה הזאת עסק גדול ע"י סיפורים והחדרת אמונה לבנינו, וע"י זה ברור שאם נעשה כך בנר חנוכה ודאי הוא שאם הם גדלים בכזה עסק גדול מהאמונה יגיעו להיות תלמידי חכמים שזוהי הבטחת הגמרא.

**בע"ה שנזכה להחזיר את האמונה בלב בנינו.**

# הליכות מבית מדרן

## שו"ת בחושן משפט

**בעת שהותי בשבת חנוכה באתרא קדישא מירון הדלקתי נרות בחלון הפונה לרשות הרבים בצימר בו שהיתי. לאחר זמן קצר נדלק הוילון הסמוך לחלון, האם אני חייב בתשלום הנזק?**

**תשובה:**

שהרבה במשאוי בין שעמדה הבהמה בין שלא עמדה. ואם הניח החנוני נרו מבחוץ הוא חייב לשלם אז דמי הפשתן לבעל הגמל ואפילו הוא נר חנוכה שהיה לו לישיב ולשמור שלא יזיק.

ולכאורה יש להקשות על מה שכתבנו מדין אחר המבואר בגמרא (שם ל"ב ע"א) אחד מהלך ואחד רץ אותו שרץ חייב מפני ששינה מדרך ההילוך הרגילה ורץ שלא ברשות אך בערב שבת פטור מפני שרץ ברשות לצורך מצוה, וכן פסק הרמב"ם (פ"ו מה"ל חובל ה"ט) ובטור (סי' שע"ח) ובשולחן ערוך (שם סעיף ח') וז"ל "היה אחד רץ ואחד מהלך והוזק המהלך ברץ חייב מפני שרץ שלא ברשות במה דברים אמורים בחול אבל בערב שבת בין השמשות פטור מפני שרץ ברשות" אם כן גם בעניינו הרי הדליק נר חנוכה ברשות ומדוע חייב.

והנה קושיה זו תירץ בספר תפארת ישראל (ב"ק פ"ג אות נ"ב) שהרץ ברשות בערב שבת טרוד ואינו יכול להיזהר לשמור שלא להזיק מה שאין כן המדליק נר חנוכה שיכול להיזהר.

**הלכה למעשה** המדליק את הנרות היה צריך לשמור נרו שלא יזיק ולכן חייב בתשלום הנזק של שריפת הוילון.

## הלכות מצרן

### דיני על הניסים

אומרים "על הניסים" בעמידה לפני "ועל כולם", ובברכת המזון בברכה שנייה לפני "ועל הכל".

**שכח** - אם שכח ולא הזכיר "על הניסים" בתפילה או בברכת המזון - אם עדיין לא הזכיר את שם ה' בברכה, כגון שאמר רק "ברוך אתה", חוזר ואומר "על הניסים". ואם הזכיר את שם ה' - אינו חוזר ולא יסיים "למדני חוקיך". וכל שכן אם סיים את הברכה של "הטוב שמך ולך נאה להודות" בתפילה, או "על הארץ ועל המזון" - בברכת המזון, בין בחול בין בשבת - אינו חוזר.

**אם שכח לומר** "על הניסים" יכול לאומרו בסיום התפילה, אחרי "יהיו לרצון" לפני "אלקי נצור" או לפני "יהיו לרצון" השני. ובברכת המזון יאמר ב"הרחמן": "הרחמן הוא יעשה לנו ניסים ונפלאות כשם שעשית לאבותינו בימים ההם בזמן הזה, בימי מתתיהו" וכו'.

אם בברכת המזון של שבת חנוכה שכח "רצה" וחוזר לברך בשנית - אומר "על הניסים".

### ר"ח שחל בחנוכה ביום חול

מוציאין ב' ספרי תורה, ואומרים "ברוך שמיא". מניחים מראש את שני ס"ת על התיבה. אחרי שעלו ג' עולים בס"ת של ר"ח, סוגרים אותו ופותחים ס"ת השני של חנוכה, בראשון קורין ג' עולים בפרשת ראש חדש: ובספר שני קורא הרביעי בחנוכה הנשיאים מעניין היום, ואומר העולה רביעי חצי קדיש. וממשיכים אשרי, ובא לציון, בית יעקב, שיר של יום והושיענו. ולפני מוסף, מחזירין הספרי תורה למקומן, ואומרים חצי קדיש, חולצים התפילין, מתפללין מוסף של ראש חודש.

## הלכות שבת

**שאלה:** אדם שהדליק נרות חנוכה בערב שבת מוקדם וכבו האם צריך להדליקם שנית?

**תשובה:** כתב החזו"ע (חנוכה עמ"ק) אם הדליק מבעוד יום וכבו הנרות לפני שקיבל שבת, אעפ"כ אינו זקוק להדליקם שנית, שמכיון שהוא חייב להדליק בערב שבת מבעוד יום וכבר בירך והדליק התחיל המצוה כדת, הואיל שההדלקה עושה מצוה, ולהלכה כבתה אין זקוקה להדליקה שנית, ואם החמיר להדליקה שנית תבא עליו ברכה (אך לא יברך).

**שאלה:** במוצאי שבת מה יש לעשות קודם נר חנוכה או הבדלה?

**תשובה:** פסק השו"ע (תרפ"א סעי' ב) שבמוצאי שבת חנוכה יבדיל תחילה ואחר כך ידליק נר חנוכה, כדין תדיר ושאינו תדיר תדיר קודם, אולם בבית הכנסת יש להקדים נרות חנוכה לפני הבדלה, כדי שיהא פרסום הנס [וכ"כ בא"ח וישב כ"א].



שיעורי תורה מרכזי בית מדרן במגוון נושאים <<< [www.ateretm.org](http://www.ateretm.org)



**סגולה בכל השנה לתמוך ולסייע בידי לומדי התורה, ובפרט בימי החנוכה, שזה מסוגל לתקן פגמי הנפש.**

(יסוד ושורש העבודה שערי יב פ"א)

054-4477-562 לתרומה ולקבלת קישור לתרומה



# עטרת תפארת

העלון מוקדש לע"נ מלכה גינה בת רחל ע"ה  
לרפואת עדי בת מזל תחי וריעות בת גילה תחי

## אורייתא הפרשה מזווית נשית

"וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנָתַיִם יָמִים וּפְרָעָה חָלַם וְהָנָה עַמְדָּה עַל הַיָּאָר" (מ"א, א')

אמרו חז"ל במדרש (בראשית רבה פ"ט, א'): "קץ שם לחשך" (איוב כ"ח, ג') - זמן נתן לעולם כמה שנים יעשה באפילה. ומאי טעם 'קץ שם לחושך'? שכל זמן שיצר הרע בעולם אופל וצלמוות בעולם, דכתיב (שם): 'אבן אפל וצלמות'. נעקר יצר הרע מן העולם - אין אופל וצלמוות בעולם. דבר אחר, 'קץ שם לחשך' - זמן נתן ליוסף כמה שנים יעשה באפילה בבית האסורים. כיון שהגיע הקץ - חלם פרעה חלום".

יצאתו של יוסף מבית האסורים היתה פתאומית: מיד כשהגיעה שעתו לצאת משם - חלם פרעה חלום, שהביא להוצאתו של יוסף. פרשת מקץ נקראת בדרך כלל בסמוך לחנוכה, ואחד מהמכנים המשותפים בין שני נושאים אלו הוא הפתאומיות. גם בימי החשמונאים יצא עם ישראל מחשכת יוון באופן פתאומי. ה' שם קץ לחושך על ידי הכהנים הקדושים שטיהרו את המקדש.

כך יהיה גם לעתיד לבוא: פתאום יבוא הגואל. וזו לשון הספורנו (מ"א,

ד'): "כדרך כל תשועת ה' שנעשית כמו רגע, כאמרו (ישעיה נ"ו, א'): 'כי קרובה ישועתי לבא, וכאמרו (תהלים פ"א, י"ד): 'לו עמי שומע לי. וכך היה עניין מצרים, כאמרו (שמות י"ב, ט"ל): 'כי גורשו ממצרים' - כאמרם ז"ל: שלא הספיק בצקן של אבותינו להחמיץ וכו'. וכן אמר לעשות לעתיד, כאמרו (מלאכי ג, א'): 'ופתאום יבא אל היכלו האדון' וכו'.

**לכל דבר יש סוף. יש קץ לייסורים, לחושך, ואפילו למלכות:** "לכל תכלה ראיתי קץ" (תהלים קי"ט, צ"ו); אבל לתורה ולמצוות ולמעשים טובים - "רחבה מצותך מאד" (שם). תמיד יש להוסיף ולהוסיף, ואין לומר די. כמו כן לא יתייחס האדם מחמת הייסורים. אומרים חז"ל (ברכות י"ב ע"ב): "מזכירים יציאת מצרים בלילות" - גם כאשר אדם נמצא 'בלילות', בחושך ממש, בייסורים של ממש, יש לו 'יציאת מצרים'. "קץ שם לחושך". אל יתייחס, אלא יעסוק במאור התורה, "כי נר מצוה ותורה אור" (משלי ו, כ"ג). התורה תאיר לו את החושך, שכן לאור התורה אין קץ.

(מתוך "דברי מרדכי")

## תאמר לבית יעקב

ש"ת שהופנו למרן הרב בנושאי הבית היהודי

### מנהגי ראש חודש לנשים

ראש חודש טבת חל תמיד בנר שישי או שביעי של חנוכה והוא ראש החודש היחיד שאומרים בו הלל שלם, מחמת חג חנוכה.

**ראש חודש נחשב בעיקרו כיום מיוחד לנשים בכל עדות ישראל.** בתקופת המשנה והגמרא נהגו נשים להדליק נר מיוחד

בראש חודש, לערוך סעודה חגיגית ולהימנע ממלאכות כמו שמובא בירושלמי: "נשייא דנהיגין למיעבד עובדא.. יומא דירחא מנהג." [הנשים שנוהגות שלא לעשות מלאכה.... בראש חודש - (זהו) מנהג. וחכמים הוסיפו "מנהג טוב". (מלאכה- הכוונה, כיבוס, תפירה, אריגה, סריגה),

במקרה שיש 2 ימי ראש חודש, יש שנהגו להקל ביום הראשון לצורך מלאכות הכרחיות.

אצל חלק מעדות המזרח (תוניסיה, לוב, אלג'יר) נקרא **ראש חודש טבת-ראש חודש לבנות**, בערבית: "**עיד אל בנת**", וביום זה נשים ונערות בכל הגילאים, מתכנסות יחד להעצמת כוחה של האשה היהודיה לדורותיה. מקור החג בספר עזרא, זהו היום שבו לשאת נשים מבנות ישראל, ובמגילת אסתר, זהו התאריך שבו הובאה אסתר בפני המלך אחשוורוש והומלכה תחת ושתי.

## פיה פתחה נשים ונפלאות

### וּנְפֹשׁ רַעְבָּה כָּל מֵר מְתוֹק

הרב זצ"ל היה רגיש מאוד כלפי הנשים שממתינות לבעליהן בשבת בבוקר שיחזרו מהתפילה, ועל כן היה אומר שאם יש צורך ועושים בבית הכנסת קידוש אחרי התפילה, ייזהרו הבעלים לא לאכול כדי שובעם, אלא לטעום מעט כדי לכבד את בעל הקידוש.

ואמר הרב זצ"ל: יש סיבה חשובה שבגללה צריך להשתדל לבוא הביתה כשהוא רעב ותאב. כתוב (משלי פרק כז פסוק ז) 'נֶפֶשׁ שֶׁבְעָה תְּבוֹס נֶפֶת וּנְפֹשׁ רַעְבָּה כָּל מֵר מְתוֹק'.

ביאור הפסוק הוא שלמשל אם אישה טרחה ועבדה, הכינה חמין בצורה הכי טובה שיכלה, ופעמים יכול לקרות שיוצא לה לא טוב. (וסבתא שלי ע"ה), שהיתה בת אחיו של מרן בעל ה"בן איש חי", הייתה אומרת שההצלחה של החמין תלויה בבעל, ואם לא יצא טוב זו אשמתו שלו ולא שלה. וכל כך למה? לפי שהבעל צריך להתפלל על החמין שיצא טוב, כדי שתהיה לו שלוה בשבת ושלא תופר ח"ו על ידי מריבות בגלל התבשילים. ומה שאמרה היה נפוץ בזמנו אצל כולם). אם כך, אם אדם רעב, אוכל כל מה שנותנים לו וטעים לו, שכל מר מתוק לו. אבל אם כבר אכל בבית הכנסת וכבר שבע, אז נפש שבעה תבוס נפת, ואז כשיושב לאכול, כיוון שהוא כבר שבע, אם האוכל לא יצא טוב, לא יהיה לו טעום ואז מחמיץ פניו לאשתו.

(מתוך "אביהם של ישראל" 10)

# עטרת מרדכי לילדים

פרשת השבוע: מקץ עלון הילדים מבית מרן הגה"צ הראשל"צ הרב מרדכי אליהו זצוק"ל



## מעשה רב

### לעשות רצונך אלהי חפצתי ותורתך בתוך מעי

מרן הרב אליהו זצ"ל היה ידוע בזהירותו הרבה בעניני מאכלים. הוא לא היה אוכל אלא מה שהרבנית בשלה, וכשהיה נוסע לחו"ל היה אוכל רק קרקרים שהרבנית הביאה מהארץ או דברים אחרים שאין בהם שום חשש. פעמים רבות הרב היה נמנע מאכל מבשל במשך שבוע או שבועים ואוכל רק מעט מן המעט.

שמא תאמר שהרב היה בצער מכך שאינו אוכל בשבת אכל מבשל כל צרכו? לא ולא. הוא היה שמח שמחה גדולה במעט שהיה לו. פעם הייתי נוכח עם מרן הרב בסעודה בחו"ל ועל השלחן היה כל טוב, והכל היה בהכשרים מהדרים. אבל הרב לא נגע בשום דבר. הוא ידע שבחו"ל מקלים בבשול עכו"ם, מקלים בהדלקת אש על ידי נכרי ומקלים בחדש וכד'. הוא לא היה מעיר לאף אחד על הכשרות, אבל הוא לעצמו לא היה אוכל.

הרב הוציא קפסא קטנה של חומוס מעשה ידיה של הרבנית והחל לאכל. כשראה אותי מתבונן במעשיו הוא אמר לי בחייו: זה חומוס טעים במיוחד, הרבנית בדקה כל גרגר. באותו רגע הבנתי את הפסוק "לעשות רצונך אלקי חפצתי ותורתך בתוך מעי" (תהלים מ, ט).

אני יודע שאנשים אחרים היו מתפעלים מהפרישות של הרב, שלא היה נגדר אחר מאכלי חמדה. אני התפעלתי מכך שהרב לא היה נגדר צדיק ורע לו, אלא צדיק וטוב לו. בלי שום צער, אלא בשמחה אמיתית ואהבת מצוות. ("אביהם של ישראל")



## חידושים בפרשה

### שבת שלום ילדים יקרים,

בפרשת השבוע שלנו כתוב:

**"וירא יעקב כי יש שבר במצרים, ויאמר יעקב לבניו למה תתראו" (מ"ב, א')**

"למה תתראו" - למה תראו עצמכם בפני בני ישמעאל ובני עשו כאלו אתם שבעים, שבאותה שעה עדיין היה להם תבואה" (רש"י עפ"י הגמרא תענית י"ע"ב)  
יעקב אבינו שולח את בניו למצרים להביא מזון, בגלל הרעב הנורא שפקד את ארץ ישראל. כיון שראה יעקב אבינו שהברכה שרייה בביתו, שתבואתו נשמרה בטריטוריה בזמן שהתבואה של כל העולם התקלקלה, אמר לבניו: לא טוב הדבר להראות לכל העולם את מעלתם.

**מכאן עלינו ללמד מוסר גדול. על כל אדם לדאג שלא להראות לעיני כל העולם את עשרו. דרכו של עם ישראל הוא להסתיר את מעלותיהם, וכך שורה הברכה בכל אשר להם, כי אין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוי מן העין.**

אם ילד, או אדם התברך במתנות גשמייות-בכסף, רכוש, או במתנות רוחניות- חכמה, הצלחה, כשרון, הוא אינו צריך להתנאות בזה לפני אחרים, למענו- שלא יפגע במתנות אלו, ולמען אחרים- שלא יעורר קנאה.

ויש בזה גם טעם חנוכי ומוסרי, שלא ירגיש האדם בעצמו גדלות וגאווה

(מעבד מתוך "דברי מרדכי")

## חידות

1. מי אמר למי: את חטאי אני מזכיר היום?
2. מדוע חזר חלום פרעה פעמיים?
3. מי אמר: הנמצא כזה איש אשר רוח אלקים בו?
4. מה היה השם שנתן פרעה ליוסף?
5. מי אמר למי: "חטאתי לך כל הימים"?
6. מה היה במנחה שנשלחה אל יוסף?

## נדולים צדיקים

### רבי מאיר בעל הנס

מגדולי התנאים שהיו בדור הרביעי ותלמידו האהוב והחשוב של רבי עקיבא. היה מצאצאיו של נירון קיסר שהיה גר צדק, וממנו יצא זרע הקדש - ר' מאיר בעל הנס. נשא לאשה את בתו של רבי חנינה בן תרדיון - שהיה מעשרת הרוגי מלכות. חי בארץ לאחר חרבן בית שני - תחת שלטון הרומאים, ובתקופה שהיתה קשה מאוד לעם ישראל, מבחינה רוחנית. אלא שרבי תרדיון לא הסכים להפגע למלכות רומי, והמשיך ללמד וללמד תורה עד שתפסוהו והשליכוהו לבית האסורים. את בתו, אחותה של ברוךיה אשת ר' מאיר - הכניסו הרשעים למאסר.

רבי מאיר בקש לפדותה ובקש מהשומר לשחרר אותה, אך השומר סרב כי פחד הוא מפני המלכות. כששמע זאת ר' מאיר, נתן בידו סכום דינרים ובקש: "מחצית הסכום תן נא בידי השלטון כדי שירפו ממך, ואלו את המחצית השנייה - קח לעצמך". "ומה אעשה לכשיגמרו הדינרים?", שאל השומר בערמה. "תאמר 'אלקא דמאיר ענני', השיב רבי מאיר. וכך היה. זמן קצר אחר כך הקיסר שמע כי אותו שומר שחרר את בתו של רבי תרדיון, וצוה לתלותו. אך כשבקשו התלנים לכרך את החבל סביב צוארו - בקש השומר בלבו 'אלקא דמאיר ענני, וראה זה פלא: כל הנסיונות לתלותו עלו בתהו, ולא עלה בידם לבצע זממם. אז חקר הקיסר את השומר, וגלה לו את דבר הפלא הגדול. מאז קנה לו רבי מאיר את כניו - רבי מאיר בעל הנס. תאריך פטירתו ר"ח טבת. נקבר בעיר טבריה. זכותו תגן עלינו

## בדיחה

אתם יודעים למה צפורים שרות בבקר?  
כי הן לא צריכות ללכת לבית הספר..... ©

בין הפותרים תערך הגרלה  
אחת לחודש על כרטיס ספר  
ע"ש 500 ש"ח

את התשובות יש לשלוח עד יום שלישי למייל [ateretme@gmail.com](mailto:ateretme@gmail.com)  
או להניח בתיבה המוגנת בחצר בית הכנסת רחוב זכריה מדאר 31א' רחובות  
לבירורים 08-9397933